

Lokalhistorisk Bibliotek – en vidensbank om Fyn

Af *Vibeke Brandt*

Hvad er Lokalhistorisk Bibliotek? – Det er et bibliotek, som det vil være klogt at henvende sig til, hvis man vil vide noget om Fyn i fortid, nutid eller fremtid. Med Fyn menes i denne forbindelse Fyns amt, for bibliotekets tilbud gælder ikke kun litteraturen om vor grønne fynske ø, men også om havet og øerne omkring Fyn.

Lokalhistorisk Bibliotek, der har til huse i Odense, råder her i begyndelsen af 1996 over følgende materialer: 19.000 bøger, 15.000 pjecer, 400 tidsskrifter, 3.000 tidsskriftartikler i kopi, gamle og nye målebordsblade og andre kort over Fyn og farvandet omkring Fyn, gamle fynske aviser, en avisudklipsamling om Odense på 69.000 klip, postkort og plakater fra Odense samt Christian Blæsbjergs ekslibris-samling på 15.000 ekslibris. Dertil kommer 26.000 litteraturhenvisninger i trykt form, samt hvad der er blevet indtastet på EDB.

Jeg vil i det følgende fortælle om opbygningen af Lokalhistorisk Bibliotek (tidligere Lokalhistorisk Afdeling) og her komme nærmere ind på de forskellige materialer og brugen af dem.

Lokalhistorisk Biblioteks oprettelse

Da Odense Universitet blev oprettet i midten af 1960'erne, blev det besluttet, at det gamle Fyens Stiftsbibliotek, som Odense Centralbibliotek havde administreret siden sin oprettelse i 1924, skulle overgå til Odense Universitetsbibliotek – dog med undtagelse af den lokalhistoriske litteratur, som Centralbiblioteket skulle beholde mod til gengæld at oprette en lokalhistorisk studiesamling til brug for forskningen og for den lokalhistorisk interesserede borger. Det er, hvad Lokalhistorisk Bibliotek er, en studiesamling.

Der er intet udlån fra samlingen, idet den alene fungerer som en læsesal. Men kopimaskinen er da heldigvis opfundet! Desuden kan mange af titlerne lånes fra udlånssamlingerne i Odense Centralbibliotek, de øvrige fynske biblioteker og Statsbiblioteket i Århus.

Fordelen ved en såkaldt præsenssamling er, at alle informationerne

altid er til stede i biblioteket. Svaret på en forespørgsel findes ikke i den bog, som man desværre lånte ud for en time siden, og folk kan på stedet studere alt, hvad biblioteket ejer om et ønsket emne.

I 1970 besluttede Centralbiblioteket og Odense kommune at oprette Lokalhistorisk Bibliotek. Men der skulle syv års tovtrækkeri med kommunernes lønningsnævn til, før det lykkedes Odenses nys tiltrådte stadsbibliotekar, Carsten Tofte, at få godkendt bibliotekets afdelingslederstilling og dermed dets oprettelse.

Normalt omfatter et biblioteks lokalsamling kun den kommune, som biblioteket ligger i. At Odense Centralbiblioteks lokalsamling skulle omfatte hele centralbiblioteksområdet, altså hele Fyns amt, var noget nyt. Og det er stadig væk noget helt specielt. Mig bekendt findes der kun én lokalsamling til i Danmark, der omfatter et helt amt, nærmere betegnet Det Nordjyske Landsbiblioteks samling i Ålborg.

Opbygningen af samlingen

Med min udnævnelse til leder af biblioteket pr. 1.oktober 1977 var dets eksistens en realitet. Sådan da, – jeg var eneste medarbejder! Og faciliteterne bestod af et skrivebord og en stol – i geografi-fagsalens kontor på hovedbiblioteket på Ørbækvej.

Da der var kommet nye katalogiseringsregler, var det nødvendigt at starte opbygningen af biblioteket helt fra bunden og katalogisere alt, hvad der skulle indgå. Det drejede sig om tre samlinger:

1. Det gamle Fyens Stiftsbiblioteks ca. 500 bind, en værdifuld gammel bogsamling, som indeholdt mange sognebeskrivelser, som det ville være vanskeligt at få fat på i dag.
2. Centralbibliotekets litteratur i de nu afskaffede grupper for lokalhistorisk litteratur i decimalklassedelingens 08 (Fyn) og 09 (Odense), hvilket vil sige Centralbibliotekets daværende lokalsamling, der efter mit skøn var ca. 300 bind.
3. De bøger, der var købt ind til den kommende lokalsamling gennem årene og anbragt i Vollsmose Biblioteks kælder. Denne samling omfattede ca. 2.000 bind.

De to første samlinger fik jeg katalogiseret, inden biblioteket åbnede. Den sidste var langt den største, og det skulle komme til at tage de næste fem år, inden den var indgået i fuldt katalogiseret form.

Jeg tog ud i Vollsmose Biblioteks kælder, hvor årenes støv havde sænket sig over samlingen. Der var en del dubletter, som jeg sendte til bibliotekets katalogafdelings depot. De bøger, der skulle indgå i Lokal-

historisk Bibliotek, blev sendt til Centralbibliotekets gamle hjem, Sct. Knuds Kloster, hvor Lokalhistorisk Bibliotek skulle have til huse. Klosterbakken 2, meget centralt, i et historisk hus, også bibliotekshistorisk. Lokalhistorisk Bibliotek skulle have sit virke i det lokale, hvor Odense Centralbibliotek startede sit udlån den 3. september 1924. En mere velvalgt placering fandtes ikke.

Allerede før jeg katalogiserede den første bog, havde jeg måttet beslutte, hvordan localsamlingen skulle opstilles, da en bogs placering skal fremgå af kartotekskortet. Samlingen består udelukkende af faglitteratur. Skulle bøgerne stilles i én lang række fra gruppe 00 til 99? Hvordan ville folk spørge efter litteratur, når de kom? Mon ikke de ville sige: »Har du noget nyt fra Kerteminde-egnen?« eller: »Jeg kommer fra Assens-kanten. Hvad har du af bøger om det gamle Assens?«

Blev bøgerne stillet op i ét system, skulle jeg springe frem og tilbage mellem reolerne fra gruppe 00 til 99 for at finde litteraturen om en bestemt lokalitet. Desuden krævede det, at jeg skulle huske alle relevante bøger eller tilbringe alt for megen tid med opslag i kartoteket. Det kunne måske nok gå de første par år, men ikke på længere sigt.

Jeg besluttede derfor meget hurtigt, at bøgerne skulle opstilles kommunevis. Så ville man have en topografisk indgang til litteraturen gennem opstillingssystemet og en systematisk indgang ved hjælp af kartoteket. Som tænkt, så gjort, og det har fungeret fint.

Som bilag bringes en oversigt over udviklingen i bibliotekets bogbestand 1977-95, hvoraf det fremgår, hvordan samlingen er vokset. Der udgives mange lokalhistoriske værker om Fyn, og den årlige tilvækst er på ca. 1.000 bind. Der kasseres næsten ikke noget i samlingen. Alt har historisk interesse!

Bøgernes placering

Bøgerne i Lokalhistorisk Bibliotek er opstillet således:

Danmark: Her står de landsdækkende håndbøger som f.eks. Statistisk Årbog, Dansk Biografisk Leksikon, Kraks Blå Bog, Wibergs præstehistorie osv. Bøger, hvor man kan finde vigtige oplysninger om Fyn og fynboer.

Fyn: Her står de bøger, som handler om hele Fyn eller store dele af Fyn som f.eks. J. P. Trap: Odense Amt og Svendborg Amt 1.-5. ud-

gave, 1858-1957. Gyldendals egne beskrivelser Nordfyn med omliggende øer og Sydfyn med omliggende øer fra 1970. De ældre historiske årbøger fra Fyn, Fynske Årbøger fra 1939, Fynske Minder fra 1951 og meget mere.

Odense: Litteraturen om Odense er meget stor, naturligt nok, da byen er øens hovedstad. Alle byhistorierne står på hylden. De vigtigste er: L. S. Vedel Simonsen: Bidrag til Odense Byes ældre Historie i chronologisk Orden, 3 bind 1841-44. H. P. Mumme: Bidrag til Odense Byes Historie, 1857. C. T. Engelstoft: Odense Byes Historie, 2. udgave 1880. H. St. Holbeck: Odense Bys Historie, 1926. Det nyeste og langt det største værk er Odense bys historie, 10 bind plus registerbind og kortbind, 1979-88, udgivet i anledning af Odenses 1000-års historie i 1988. – Meget benyttede og meget vigtige er de odenseanske vejvisere. De startede i 1866, og biblioteket har alle bind. I fagregistrerne kan man se, hvor mange erhvervsdrivende der var og er inden for de enkelte fag. I ejendoms- og gaderegistrerne kan man se, hvem der bor i husene i dag, og man kan finde ud af, hvem der tidligere har boet i ens hus, hvis det er en ældre ejendom. Man kan se, hvornår en gade er anlagt, og hvilke huse der blev bygget i gaden. Matrikelnummer, ejendomsværdi og grundens størrelse er også anført i vejviseren siden slutningen af 1800-tallet. Navnefortegnelsen er naturligvis også nyttig, når man vil finde ud af, hvor folk bor, og slægtsforskere kan se, i hvilken periode deres familie boede i Odense. Endelig er der det uhyre vigtige sagregister med orientering om Odense. – Et andet væsentligt værk til byens historie er Odense byråds forhandlinger og dets forløbere. Her kan man se, hvordan byens vise fædre har forvaltet Odense fra 1854 til sidste byrådsmøde. De fleste af bindene er forsynet med gode registre.

Så kommer litteraturen om *de øvrige kommuner på Fyn*, alfabetisk fra Assens til Årup. Inden for hver kommune er bøgerne opstillet systematisk efter decimalklassedelingen. Det er meget tydeligt, at der er skrevet mest om de kommuner, hvori de gamle købstæder ligger. Vil man se, om der findes en bog om ens sogn, f.eks. Rønninge sogn, skal man se under den kommune, som sognet nu ligger i, i dette tilfælde Lange-skov. Sognehistorierne fra eksempelvis Dalum, Seden og Åsum er placeret under Odense, idet disse sogne jo har ligget i Odense kommune siden 1970.

Emnerne *Store Bælt* og *Lille Bælt* er placeret mellem de fynske kommuner. Der er en hel del litteratur om broerne og tunnelen samt om vand- og strømforhold i bælteerne.

Efter de fynske kommuner følger *Langeland*, hvor de bøger står,

der handler om hele øen, hvorefter følger de enkelte kommuner på Langeland: Rudkøbing, Sydlangeland og Tranekær.

Til sidst kommer litteraturen om Ærø, hvor bøgerne, der omfatter hele øen, er placeret, hvorefter følger litteraturen om Marstal og Ærøskøbing.

Hvis man ønsker at se, hvad biblioteket har af bøger om begivenheder, steder eller personer fra den lokalitet, som man er interesseret i, kan man få et let overblik over udbuddet ved at gennemse de bøger, der står under hjemstedskommunen.

Skal søgningen gøres lidt mere grundig, må man konsultere kartoteket og bibliotekets EDB-system, da der også står litteratur om de enkelte kommuner i de overordnede lokaliteter Danmark, Fyn, Langeland og Ærø. Et vigtigt værk, der beskriver alle landsbyer på Fyn og fortæller deres historie, er Landsbyregistrering i Fyns amt, der står under Fyn, selv om der er et eller flere bind om hver kommune.

Ønsker man at finde alt om et emne, kommer man ikke uden om Fyns-bibliografien, som vi vender tilbage til.

De indbundne tidsskrifter er placeret systematisk fra 00 til 99 under *Tidsskrifter*, og de løbende uindbundne tidsskrifter er ordnet alfabetisk efter tidsskrifternes titler. En stor del af de fynske tidsskrifter er kirkeblade. Biblioteket bestræber sig på at få en så fuldstændig samling af alle fynske tidsskrifter som muligt. I original, og hvor dette ikke er muligt, i kopi.

De fotokopierede artikler fra mere almene tidsskrifter og kopier af afsnit i bøger, skaffet hjem gennem årene, er placeret i springbind. De er alle ordnet alfabetisk efter tidsskrifternes eller bøgernes titler. Det er altsammen litteratur, som der er henvist til i Fyns-bibliografien.

Lokalhistorisk Bibliotek åbner

Den 20. februar 1978 lukkede Lokalhistorisk Bibliotek døren op for publikum. Det var ikke en stor, velassorteret bogsamling, der mødte borgernes blikke, når de kom ind, nærmere et arbejdende værksted. På de smukke, mørktbejdsede reoler fra den gamle læsesal stod de katalogiserede og nu indbundne bøger og skreg til hinanden. Størstedelen af pladsen optog den store, uordnede mængde af litteratur fra Vollsrose Biblioteks kælder, som hurtigt blev sat i alfabetisk orden, så jeg kunne finde frem til, om biblioteket havde en ønsket bog via den sogneordnede *Fyns-bibliografi*, der er et stort kortkartotek med henvisninger til litteratur om Fyn. Det er ordnet som i Trap: Danmark efter amt, herred og sogn. Fordelen ved dette kartotek er, at

Et hjørne af Lokalhistorisk Bibliotek med borde, der fortrinsvis benyttes af brugere, der er på jagt efter materiale i de gamle årgange af odenseanske aviser, som opbevares i kælderen (1995).

man kan finde litteraturen om et enkelt sogn uden at skulle lede en hel kommune igennem. Bibliografien omfatter litteraturen til 1965.

At benytte Fyns-bibliografien var en langsommelig måde at opfylde folks bogønsker på, men det var muligt at gøre det, og bibliotekets benyttere var venlige og tålmodige. Jeg ekspederede folk personligt, pr. brev og pr. telefon, og jeg fortsatte med at katalogisere.

Avissamlingen

Da Lokalhistorisk Bibliotek åbnede, fik jeg en medarbejder, en kontorassistent på halvtid, som var på arbejde i bibliotekets åbningstid, 20 timer om ugen.

Kontorassistenten var først og fremmest ansat til at bære aviser op fra kælderen til avislæserne. Mange avisårgange er store og tunge bøger, men det varer kun få minutter at få dem bragt op.

Det er de originale gamle og guldene aviser, som biblioteket ejer. De stammer dels fra Fyens Stiftsbibliotek, dels fra Statens Avissamling i Århus. De vigtigste er Fyens Stiftstidende fra 1772 og frem til i dag, som er den eneste af de gamle aviser, der stadig udkommer. Des-

værre mangler biblioteket enkelte årgange før 1811. Endvidere Iversens Avis (1780–1836), Fyns Tidende (1872–1979), Fyns Venstreblad (1892–1958) og Fyns Social-Demokrat (1896–1979). Men der er mange flere aviser, som man kan læse om i den pjece om avissamlingen, som Lokalhistorisk Bibliotek udgav i 1993.

Avisudklipsamlingen og pjecerne

I 1979 blev min medarbejderstab udvidet med en halv kontorassistentstilling og en assistentstilling (en faguddannet kontormedarbejder), og nu var vi tre.

Jeg havde i det forløbne år derhjemme klippet vigtige artikler ud af avisen, og det var starten på min avisudklipsamling. Med mere arbejdskraft til rådighed kunne jeg arbejde grundigt med avisen hver dag. Biblioteket fik et abonnement på Fyens Stiftstidende udelukkende til udklipsbrug, og senere begyndte jeg også at gennemse Ugeavisen med henblik på udklipsamlingen.

De valgte artikler blev forsynet med decimalklassedelings gruppenummer, – det samme system, som bøgerne er opstillet under, og som bruges i alle folkebiblioteker i Danmark. Før artiklerne blev placeret i stålskabe, blev der skrevet avisnavn og dato på, og de konvolutter, artiklerne blev lagt i, blev forsynet med artiklernes forfatter, titel og data.

Det er ensbetydende med, at avisudklipsamlingen om Odense omfatter avisudklip fra 1979 og fremover. Men der er i samlingen også ældre udklip, der stammer fra de avisudklipsamlinger, som biblioteket har modtaget som gave gennem årene.

Hvad kan man så finde i avisudklipsamlingen? Jeg har tilstræbt, at man skal kunne finde svar på alt, hvad folk gerne vil have svar på! – Hvornår lukkede Fyns Forum på Sortebrødre Torv? – Hvor længe har Kongensgade været gågade? – Jeg skal skrive opgave om spedalskhedshospitalet; har du noget om udgravningen af kirkegården? – Jeg skal til samtale om et job på fabriken X; har du noget om virksomheden? – Hvad er der egentlig skrevet om Thomas B. Thriges Gade? osv. Kort sagt: erhvervsvirksomheder, historie, slægtshistorie, politiske beslutninger, foreninglivet, byplanlægning, topografi, kunst, museer osv.

Aviserne er de første, der har oplysninger om et emne, der er oppe i tiden. Senere kommer tidsskriftartikler, sidst bøger. Det er den normale rækkefølge. Derfor er avisudklipsamlingen ofte det eneste sted, hvor man kan finde diskussionen om det allernyeste.

Derefter startede vi opbygningen af en pjecesamling, en samling

Vibeke Brandt fotograferet ved sit skrivebord på Lokalhistorisk Bibliotek, hvor hun er i gang med at udvælge artikler til avisudklipsamlingen.

af småtryk fra hele Fyn, der blev lagt i konvolutter. Samlingen er ligeledes placeret i stålskabe, ordnet efter decimalklassedelingen. Her finder man f.eks. reklamer for danseskoler, brochurer fra foreninger, små kommunale publikationer osv.

Intet af, hvad Lokalhistorisk Bibliotek har modtaget gennem årene om fynske forhold, er kasseret. Alt er indgået som bog eller som pjece. Men der er ikke skrevet kartotekskort til pjecerne, og man må her søge dem ved hjælp af decimalklassedelingen.

Arkivfunktionen

I 1980 besluttede Odense kommune, at Lokalhistorisk Bibliotek også skulle indsamle arkivalier fra den del af Odense, der var Odense købstad før 1970. Endvidere skulle der udarbejdes regler for oprettelse af lokalhistoriske arkiver i de endnu arkivløse sogne i kommunen og for samarbejdet med dem. – Jeg havde allerede modtaget og registreret en del arkivalier, men ikke udført noget opsøgende arbejde. Den ukatalogiserede bogsamling stod jo truende i baggrunden, og den skulle først og fremmest ordnes.

Det blev samtidigt besluttet, at indsamlingen og opbevaringen af

billeder i Odense kommune stadig skulle varetages af Odense Bys Museer, Møntergården, som allerede på daværende tidspunkt havde en samling på en halv million billeder.

Til at varetage arkivfunktionen fik biblioteket bevilget penge til at ansætte en arkivar. Jørgen Thomsen, som jeg valgte som arkivar, var på daværende tidspunkt redaktionssekretær og billedredaktør på værket Odense bys historie. Dette job beholdt han også efter sin ansættelse i Lokalhistorisk Bibliotek. På denne måde kom byhistorien inden for bibliotekets mure, og en del af kontorassistentens og assistentens arbejdstid blev brugt på at hjælpe arkivaren med byhistoriearbejdet og med arbejdet med arkivalierne.

Da Stadsarkivet i Odense blev oprettet i 1990, besluttede Centralbiblioteket at lade de lokalhistoriske arkivalier af privat oprindelse, som Lokalhistorisk Bibliotek havde fået indsamlet, overgå til Stadsarkivet – ud fra den betragtning, at det er mest publikumsvenligt, at alle Odense-arkivalierne er samlet på ét sted.

Fyns-bibliografien

Den korrekte titel på Fyns-bibliografien er: Dansk lokalbibliografi. Fyns amt. Til 1975. Udarbejdet af Arne Stricker-Petersen. Til 1965 med A. Tiedjes manuskript som grundlag. 3 bind, 1983–84. – Det er det vigtigste værk, som Lokalhistorisk Bibliotek har udgivet, og en grundig vejledning i dets brug findes i første bind.

Jeg skal her give et rids af bibliografiens historie og lidt vejledning i brugen af den:

Fyns-bibliografiens grundlægger er Odense Centralbiblioteks tidligere leder af katalogafdelingen, Alfred Tiedje. I sin arbejdstid, og ikke mindst i sin fritid, har Tiedje gennemset den trykte danske litteratur fra dens begyndelse til 1965 for at finde stof om Fyn. Bog efter bog, tidsskrift efter tidsskrift har han bladet igennem og skrevet kort ud på alt, hvad han fandt. Kortene ordnede han efter steder, herunder efter emner, og de blev til den sogneordnede Fyns-bibliografi, som jeg allerede har omtalt. En kæmpe arbejdsindsats, der sluttede, da Tiedje forlod Odense Centralbibliotek i 1965 for at opbygge Odense Universitetsbiblioteks katalog.

Fyns amt bevilgede pr. 1. januar 1978 penge til ansættelse af en bibliotekar, der skulle omarbejde Tiedjes bibliografi fra en sogneordning til en kommuneordning og placere emnerne efter reglerne i det landsdækkende projekt Dansk lokalbibliografi. Endvidere skulle han fortsætte bibliografien, så den omfattede litteraturen til 1975.

Fyns-bibliografien er som nævnt en kommuneordnet fortegnelse

*Lokalthistorisk Samling
med redaktøren af Fyns-
bibliografien, Arne
Stricker-Petersen, ved
skrivebordet (1980).*

over litteratur om Fyns amt. Den registrerer bøger, tidsskrifter, afsnit i bøger og tidsskriftartikler. De sidstnævnte er langt de talrigeste. Men ikke aviser. Man kan se siderne om den kommune, der interesserer en, igennem og derved blive orienteret om, hvad der er skrevet om den. Men det er et stort arbejde, når det drejer sig om en stor kommune. Odense fylder således 276 sider. Der er ialt 16.443 henvisninger i bibliografien.

Men der er også enklere veje til litteraturen: Bagest i bind 3 er der tre registre og en systematisk oversigt, der dækker alle tre bind. Først et forfatterregister, dernæst et register over biograferede personer, hvor man finder alt, hvad der skrevet *om* folk, sidst et lokalitetsregister, der er et register over steder og institutioner. Dette register er nok det mest benyttede.

Bind 3 slutter med en systematisk oversigt, hvor man kan se, hvor i

værket man kan finde litteratur om forskellige emner. I den systematiske oversigt henvises der til sider, hvorimod der i registrene henvises til løbenumre, så man kan slå lige ned på en henvisning og ikke behøver at læse en hel side igennem for at finde den.

En stor del af den litteratur, der er nævnt i Fyns-bibliografien, findes i Lokalhistorisk Bibliotek, og hvad biblioteket endnu ikke er i besiddelse af kan skaffes.

Da Tiedje blev pensioneret fra Odense Universitetsbibliotek, genoptog han sit arbejde med Fyns-bibliografien som fritidsbeskæftigelse. Han fortsatte Arne Stricker-Petersens arbejde og udarbejdede bibliografien for årene 1976-85. Det er en kommuneordnet bibliografi som den trykte, men en bibliografi anført på kort. Den indeholder ca. 10.000 henvisninger, men har ingen registre.

Foruden litteraturen for 1976-85 har Tiedje medtaget henvisninger til ældre værker, nemlig til litteratur, som han ikke fik gennemgået ved arbejdet med den oprindelige sogneordnede bibliografi.

Tiedje havde netop fuldført arbejdet med bibliografien, da han pludseligt og alt for tidligt døde i 1989. Lokalhistorisk Bibliotek er meget taknemmelig over, at hr. og fru Tiedje var enige om at forære den til biblioteket.

Det er naturligvis et hedt ønske også at få denne bibliografi publiceret, måske på EDB. Ligeledes er det enhver fynsk lokalhistorikers drøm at se Fyns-bibliografien fortsat for årene efter 1985.

Øvrige samlinger:

Kort, postkort, plakater, videoer, ekslibris

Der er andet end bogligt materiale i Lokalhistorisk Bibliotek, og der skal her gives en kort oversigt over disse samlinger:

Bibliotekets ældste Fyns-dækkende kort er Videnskabernes Selskabs kort fra ca. 1780. Fyns amt dækkes her af kun to kort. Men disse kort er meget vigtige, idet Videnskabernes Selskabs kort viser den første videnskabeligt korrekte opmåling af Danmark.

Fra 1780 springer vi mere end 100 år frem i tiden til Generalstabens kort over Fyn fra ca. 1890. Herefter følger Geodætisk Instituts målebordsblade fra 1900-tallet, i målestokken 1:20.000 og 1:25.000. Disse kort hænger i et stålskab til fri afbenyttelse og kopiering.

Der hænger et smukt gammelt Fyns-kort fra ca. 1600 på væggen i Biblioteket. Det viser, hvor helt anderledes man troede Fyn så ud før den videnskabelige opmåling af Danmark i slutningen af 1700-tallet.

Lokalhistorisk Biblioteks billedsamling består udelukkende af post-

kort, som er trykte og mangfoldiggjorte billeder. Billeder er spændende, og postkortene viser livet før og nu i det indre Odense. De er placeret efter gadenavn eller emner, og de bruges ofte til bogillustrationer.

Plakatsamlingen indeholder plakater fra Odense fra 1979 og fremefter. De ligger i stålskabe, ordnet efter den institution, der har udsendt dem: Fyns Kunstmuseum, Kunsthallen Brandts Klædefabrik, Odense Byorkester, Odense Teater osv. Samlingen er ikke meget benyttet endnu, men den skal nok blive eftertragtet ad åre.

Der er efterhånden så mange videoer i biblioteket, at vi kunne køre en onsdags-filmrække i vinter-sæsonen 1994-95, og den blev meget populær. Der blev vist film om bl.a. fynske kunstnere.

Der er film om mange forskellige emner, Fynsværket, plejehjem, lystfiskeri osv. Ikke mindst filmen om det gamle Odense - »Engang i Odense var der...« - er meget populær. Den blev lavet i anledning af Odenses 1000-års jubilæum, og Lokalhistorisk Bibliotek deltog i arbejdet med den.

Den kendte ekslibriskunstner, tegneren Christian Blæsbjerg (1903-95) skænkede i 1989 Lokalhistorisk Bibliotek sin store ekslibrissamling, der indeholder ca. 14.000 ekslibris, hvoraf han selv har tegnet de 687 og samlet de øvrige gennem et langt liv. Der er ekslibris fra hele verden; en del er vist på udstillinger, og Lokalhistorisk Bibliotek har udgivet to bøger om Christian Blæsbjergs ekslibris.

Fremtiden

Lokalhistorisk Bibliotek har forlængst sprængt sine rammer, og i disse dage - marts 1996 - diskuteres det, hvordan Lokalhistorisk Biblioteks lokaleforhold skal være i fremtiden. Hvor det end placeres, vil det indeholde de samlinger, som er beskrevet i denne artikel.

Jeg håber, at biblioteket vil blive udbygget i de kommende år, og at det altid vil være til glæde og gavn for læg og lærde.

*Bilag**Lokalhistorisk Biblioteks besøgsstatistik 1978-95*

Antal benyttede:

1978	961	1987	1.978
1979	1.254	1988*)	2.209
1980	1.368	1989	1.637
1981	1.805	1990	1.835
1982	1.773	1991	1.728
1983	1.736	1992	2.172
1984	1.774	1993	2.148
1985	1.729	1994	2.015
1986	1.768	1995	2.284

*) Odenses 1000-års jubilæum.

I perioden 1980-90 er besøgstallet for arkivfunktionen inkluderet i ovennævnte tal.

Lokalhistorisk Biblioteks bogbestand pr. 31.12. 1978-95

1978	1.102	1987	11.279
1979	2.626	1988	12.123
1980	5.223	1990*)	13.581
1981	6.357	1991	14.827
1982	7.122	1992	16.739
1983	8.240	1993	17.391
1984	8.952	1994	18.236
1985	9.647	1995	ca. 19.000
1986	10.507		

*) Årsberetningen for 1989 og 1990 er slået sammen.

Tallene angiver de katalogiserede bøger. Da biblioteket åbnede, var det også i besiddelse af 2.000 ukatalogiserede bind.